

2024

Huvikaitseorganisatsioonide huvikaitsevõimekuse enesehindamise piloottuuring

Lõppraport

Uuringu autor:

Maarja-Liisa Kapaun

Uuringu valmimisse panustasid:

Marcus Ehasoo

Triin Toomesaar

Andra Roosmets

Täname esialgset küsimustikku valideerinud eksperte: Carina Paju, Kai Klandorf, Alari Rammo. Samuti täname kõiki küsitlusuuringus osalenud huvikaitseorganisatsioone.

Viitamine: Kapaun, M-L. (2024). Huvikaitseorganisatsioonide huvikaitsevõimekuse enesehindamise pilootuuring. Tallinn: Vabaühenduste Liit.

Vabaühenduste Liit

Reg-nr 80005069

Telliskivi 60a/3, III korrus,
Kalamaja

info@heakodanik.ee

Sisukord

Eessõna	4
Teoreetilised mõisted	4
Tehnilised mõisted	4
Taust	5
Uuringu eesmärk	6
Metoodika	8
Valim	8
Eetika	8
Tulemused	9
Küsimustiku valiidsus	9
Organisatsiooni staaž	9
Huvikaitse tegemise tasand	10
Vastanute tegutsemisvaldkonnad	10
Huvikaitse korraldatus	10
Edukat huvikaitset tagavate tegurite analüüs.....	12
Huvikaitsevõimekust toetavate tingimuste olemasolu organisatsioonis	14
Huvikaitse väljundite hindamine koos partneritega.....	16
Kaasamisega seotud oskused.....	18
Koalitsioonide moodustamisega seonduvad oskused.....	20
Poliitikakujundamisega seonduvad oskused	22
Poliitikakujundamise platvormide kasutamine.....	23
Kommunikatsiooniga seonduvad oskused	24
Tuvastatud huvikaitsevõimekust tagavate tegurite seosed.....	26
Kvalitatiivse analüüsi tulemused.....	28
Avatud vastustega küsimused.....	28
Organisatsioonide huvikaitse definitsioonid	28
Koolitused	30
Ootused koostööle teiste organisatsioonidega.....	31
Järeldused.....	32
Uuringu tulemuste kasutamise võimalused.....	32
Huvide strateegiliselt esindamise võimekus	32
Professionaalsus avaliku sektoriga partnerluses olles	33
Kitsendused	34
Lisa 1. Kvantitatiivsete andmete kogumise küsimused	35
Lisa 2. Kriteeriumite keskmised väärtused	36

Eessõna

See raport on koostatud Vabaühenduste Liidu huvikaitsevõimekuse pilootuuringu tulemuste selgitamiseks.

Mõistmise lihtsustamiseks:

- * Hallil taustal on peamised uuringu pidepunktid ja oluline lugemine.
- * Peatükis „Edukat huvikaitset tagavate tegurite analüüs“ kirjeldame uuringu kvantitatiivse analüüsi tulemusi. Hulgaliselt numbreid sisaldav tekst käib käsikäes samast leitavate graafikutega. Seega on võimalik ise otsustada, kas uurida tutvumisel pigem visuaali või toetuda tekstile. Graafikutes kajastame tulemusi huvikaitse korraldatuse alusel (vt „Teoreetilised mõisted“).
- * Samas peatükis näitame ka tabeleid leitud statistiliselt olulistest seostest. Tabelites ei esine huvikaitse korraldatuse alusel eristamist. Tabeli esimeses veerus sidusime olulist seost omavad kriteeriumid loogilisteks lauseteks. Teises ja kolmandas veerus näitame seose tugevust, suunda ja olulisust ehk tõestusmaterjali. NB! Tabelites on vaid tugevad ja olulised seosed (vt „Tehnilised mõisted“). Statistiliselt olulised seosed ei väljenda põhjus-tagajärg seoseid.
- * Peatükis „Tuvastatud huvikaitsevõimekust tagavate tegurite seosed“ koondasime kõik leitud seosed ühele joonisele. See aitab näha süstemset pilti.

Teoreetilised mõisted

Huvikaitse (*advocacy*) – kellegi ühiste huvide koondamine, õiguste ja vabaduste eest seismine ning selle nimel avaliku võimu, äri sektori või ka avalikkusega suhtlemine¹

Huvikaitse korraldatuse – keda nähakse organisatsioonis huvikaitsetegevuste elluvijjana.

Kaasamise hea tava – kaasamisega seotud soovitude kogu kõigile riigiasutustele²

Kaasamisplatvorm – viis, mille abil ühendada erinevaid osapooli vajaliku lahenduse arendamise protsessi

Õigusruum – õigussüsteemi, õiguse ja õigusnormide kogum, mis reguleerib ühiskonna liikmete õigusi ja kohustusi (k.a juriidilise isiku)

Tehnilised mõisted

Valiidsus – uuringu küsimustiku abil hinnatavate tunnusrühmade asjakohasus.

Korrelatsioonikordaja (*r*) – kasutatakse seose uurimiseks kahe tunnuse vahel. Võimaldab kirjeldada nii seose suunda kui ka seose tugevust.

Olulisuse tõenäosus (*p*) – selle abil saab hinnata, kui oluline on kahe tunnuse vaheline seos. Meie uuringu tulemustes on kajastatud **ainult** sellised seosed, mille puhul $p < 0.001$. Ülejäänud seosed on jäetud kajastamata.

¹ [Hea Huvikaitse.pdf \(heakodanik.ee\)](#)

² [Kaasamise hea tava | Riigikantselei](#)

Taust (Huvikaitsest teoreetiliselt)

Mõistet **huvikaitse** (*advocacy*) defineeritakse kirjanduses ja ka organisatsiooniti erinevalt. Huvikaitsetegevuste tulemusi mõõdetakse sageli kitsalt (näiteks skaalal saavutasime/ei saavutanud). Et hinnata, mis teeb huvikaitse päriselt tulemuslikuks ja edukaks, peaks esmalt sõnastama laiapindsed tegevused, mille kaudu huvikaitset ellu viiakse. Ka on vaja täiendavaid tööriistu ja mõtteviise, mille abil organisatsioon enda huvikaitsealast edukust **ise mõõta** ja mille abil **ise õppida** saab³.

Probleeme huvikaitsevõimekuse saavutamisel ja mõõtmisel

Kui organisatsioon ei tea täpselt, mida saavutada soovib, esineb probleeme ka huvikaitse tegemisel. Kas on pikaajalised eesmärgid puudulikud või puuduvad visioon ja baasteadmised huvikaitsest. Samuti esineb huvikaitsevaldkonnas palju põhjus-tagajärg seoseid, mida on keeruline ära tunda ja analüüsida; seda nii sihistatud huvikaitsetegevuste kui ka laiemate muutuste saavutamise puhul. Sageli on väliste tegurite mõju huvikaitsetegevusele ettearvamatu (poliitiline olukord, kriisid, opositsiooni taktika jne). Raske on leida täpset põhjust, miks miski aset leidis³.

Poliitikakujundamise tulemuste ja mõju mõõtmine osutub sageli keerukaks. Näiteks seatakse eesmärgiks lühiajalisi võite, kuid ei suudeta edaspidise tulemuste hoidmise eest hea seista. Poliitikakujundamise etapi lõppedes algab omakorda poliitika elluviimise protsess. Sellele keskendutakse huvikaitsest vähem, kuigi tegemist on sama olulise etapiga³.

Huvikaitsevõimekuse taseme mõõtmisel on enesehindamise tulemuste määravaks faktoriks sageli see, milline on organisatsioonisisene vaade õnnestumisele. Otsene "võit" on huvikaitsest pigem harv ning tavaliselt on huvikaitseprotsessis vajalikud kompromissid. Õnnestumiste ja protsessi edasimineku hindamine muutub sellisel juhul aga subjektiivseks, kuna arvamused lähevad suure tõenäosusega lahku. Erinevad inimesed (ka üks inimene) või organisatsioonid ei pruugi erinevatel ajahetkedel sellele, kas huvikaitsetegevuse tulemused on märkimisväärsed või jätkusuutlikud, sarnast hinnangut anda³.

Huvikaitsetöö unikaalsus ja eripalgelisus võib põhjustada keerukusi huvikaitsealase kompetentsi saavutamisel. Huvikaitsevõimekuse kasvatamine peab olema tasakaalus organisatsiooni üldise võimekuse ja elujõulisuse kasvatamisega. Selle tagamiseks on vaja jälgida, millises tasakaalus on huvikaitsetegevused ja jätkusuutlikkuse ning elujõulisuse teemad³.

---

³ Chapman, J. (2002). Monitoring and evaluating advocacy. PLA Notes, 43:48-52

Uuringu eesmärk

Huvikaitsevõimekuse mõõtmine võimaldab organisatsioonil kujundada pikaajalist ja jätkusuutlikku huvikaitset. Mõtestades enda organisatsiooni huvikaitsevõimekusega seonduvaid pädevusi, on võimalik organisatsiooni huvikaitsealaseid tegevusi laiendada, sihistada või sama heal tasemel jätkata. Vabaühenduste Liidu (VL) üks missioon on oma **liikmesorganisatsioonide võimestamine**. Uuringu tulemused võimaldavad huvikaitseorganisatsioonide huvikaitsevõimekusega seotud kitsaskohti paremini mõista ning edasisi vajadusi täpsemini adresseerida.

Aasta 2021 oli viimane, mille põhjal USAID avaldas Eesti kodanikuühiskonna organisatsioonide jätkusuutlikkuse indeksit⁴. See on olnud heaks infoallikaks meie kodanikuühiskonna organisatsioonide võimekuse kohta. Olgugi, et huvikaitsevõimekus ei ole ainus ja peamine kodanikuühiskonna elujõulisuse näitaja, soovime jätkusuutlike ja teaduspõhiste huvikaitsevõimekuse hindamise tulemustega panustada kodanikuühiskonna **organisatsioonide elujõulisuse pideva monitooringu** taastamisse Eestis.

Selle uuringu peamine eesmärk on VL liikmete ja huvikaitsevõrgustikku kuuluvate organisatsioonide poolt huvikaitsevõimekust tagavatele teguritele antavate enesehinnangute kaardistamine. Lisaks ka uuringu tarbeks loodud küsimustiku testimine. Selle saavutamiseks lähtume järgmistest uurimisküsimustest:

1. Küsimustiku valiidsus

Milline on erinevate tunnusrühmade asjakohasus vaadeldavate omaduste uurimisel?

2. Üldised näitajad

Milline on vastanud organisatsioonide staaž?

Millised on vastanud organisatsioonide tegevustasandid?

Milline on vastanud organisatsioonide huvikaitse korraldatus?

Kui palju raha kulutatakse aastas huvikaitsetegevustele?

Kui palju kulub aastas huvikaitsele palgafondina?

Milliseid poliitikakujundamise platvorme kasutatakse?

Millisel määral osaletakse huvikaitseõnumitega ühismeedias (v.a sotsiaalmeedia ja koduleheküljed)?

3. Edukat huvikaitset tagavad tingimused

Millised on organisatsioonide hinnangud edukat huvikaitset tagavate tegurite osas?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed erinevate edukat huvikaitset tagavate tingimuste vahel ilmnevad?

---

⁴ [2021 CSOSI report from USAID: CSO advocacy in Estonia has improved - Network of Estonian Nonprofit Organizations \(heakodanik.ee\)](https://heakodanik.ee/2021-CSOSI-report-from-USAID-CSO-advocacy-in-Estonia-has-improved-Network-of-Estonian-Nonprofit-Organizations)

4. Partneritega huvikaitsetegevuste väljundite koos hindamine

Millised on organisatsioonide hinnangud partneritega koos huvikaitsetegevuste väljundite hindamise kriteeriumitele?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed partneritega huvikaitse väljundite koos hindamise kriteeriumite vahel ilmnevad?

5. Kaasamisega seotud oskused

Millised on organisatsioonide hinnangud enda kaasamisega seotud oskustele?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed erinevate kaasamisega seotud oskuste hindamise kriteeriumite vahel ilmnevad?

6. Koalitsioonide moodustamisega seotud oskused

Millised on organisatsioonide hinnangud enda koalitsioonide moodustamisega seotud oskustele?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed erinevate koalitsioonide moodustamisega seotud oskuste hindamise kriteeriumite vahel ilmnevad?

7. Poliitikakujundamisega seotud oskused

Millised on organisatsioonide hinnangud enda poliitikakujundamisega seotud oskustele?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed erinevate poliitikakujundamisega seotud oskuste hindamise kriteeriumite vahel ilmnevad?

8. Kommunikatsiooniga seotud oskused

Millised on organisatsioonide hinnangud enda kommunikatsiooniga seotud oskustele?

Kuidas mõjutab huvikaitse korraldatus kriteeriumitele antud hinnanguid?

Millised seosed erinevate kommunikatsiooniga seotud oskuste hindamise kriteeriumite vahel ilmnevad?

9. Laiemad statistiliselt olulised seosed

Millised seosed ilmnevad kõigi tegurite hulgas olevate kriteeriumite vahel?

10. Kvalitatiivsed näitajad

Kuidas huvikaitseorganisatsioonid huvikaitset ise defineerivad?

Milliseid koolitusi organisatsioonides huvikaitsevõimekuse tõstmiseks külastatud on?

Millistest koolitustest organisatsioonid puudust tunnevad?

Mida organisatsioonid teiste organisatsioonidega loodud partnerlusest ootavad?

Metoodika

Vabaühenduste Liidu huvikaitsevõimekuse mõõtmise küsimustik (vt Lisa 1) ei põhine otseselt konkreetsel varem avaldatud küsimustikul. Selle koostamisel analüüsisime erinevaid huvikaitsevõimekust käsitlevaid küsimustikke, tuginesime Balti Uuringute Instituudi poolt VL-le jagatud soovitudele ja kombineerisime uue küsimustiku. Hindamisprotsessi planeerides ja küsimustikku koostades lähtusime Eesti Hindamise Ühingu ESTES koostatud hindamise heast tavast⁵. Küsimustik läbis enne huvikaitseorganisatsioonidele saatmist testimisvoor, mille käigus andsid sellele omapoolse hinnangu pikaajase kogemusega huvikaitseorganisatsioonide eksperdid Carina Paju, Kai Klandorf ja Alari Rammo.

VL huvikaitsevõimekuse mõõtmise küsimustik on **enesehindamise vahend**. Seda täites on vaja enda poolt esindatavale organisatsioonile mõeldes hinnata kuue peamise edukat huvikaitset tagava teguri alla paigutatud kriteeriumeid ja vastata avatud vastustega küsimustele (kokku 40 kriteeriumit/küsimust). Kriteeriumite hindamine toimub 6-pallisel Likerti skaalal, mille väärtused on standardiseeritud järgnevalt: 1 punkt – üldse ei nõustu; 2 punkti – suuresti ei nõustu; 3 punkti – pigem ei nõustu; 4 punkti – pigem nõustun; 5 punkti – suuresti nõustun; 6 punkti – täielikult nõustun.

Valim

2023. aasta detsembri alguses said uuringus osalemise üldise kutse VL liikmesorganisatsioonid ja ka huvikaitsevõrgustikku kuuluvad liiduvälised organisatsioonid. Hilisema sihistatud meeldetuletuskutse saatsime 2024. aasta jaanuari alguses vaid VL liikmeist huvikaitseorganisatsioonidele. Küsimustik oli avatud 6.12.23 - 19.01.24 (k.a).

Uuringus osales 24 VL liikmest ja 5 VL välist huvikaitseorganisatsiooni (**n=29**). Esialgu saatsime kutse VL liikmete üldisesse listi ja huvikaitsevõrgustiku listi, mille tulemusena oli osalusprotsent madal (10 organisatsiooni). Seejärel saatsime sihistatud kutsed VL liikmeist huvikaitseorganisatsioonidele, mille tulemusena saavutasime kõrgema osaluse (esimese kutsumisvooriga kokku 29 organisatsiooni). VL liikmete seas oli huvikaitseorganisatsioonide vastamismäär ca 50%. Vastamisest loobus 22 personaalse kutse saanud liikmesorganisatsiooni.

Eetika

Kogusime küsimustikuga ka vastajate ja organisatsioonide nimesid, kuna soovime oma liikmetest huvikaitseorganisatsioonidele tulemuste põhjal pakkuda vajaduspõhist tuge. Koondtulemusi esitleme anonümiseeritult. Kajastust leiavad vaid organisatsioonide poolt välja toodud koolitajate ja koolituse pakkuvate asutuste nimed.

---

⁵ [Hindamise Hea Tava](#). (2012). Eesti hindamise ühing ESTES.

Tulemused

Küsimustiku valiidsus

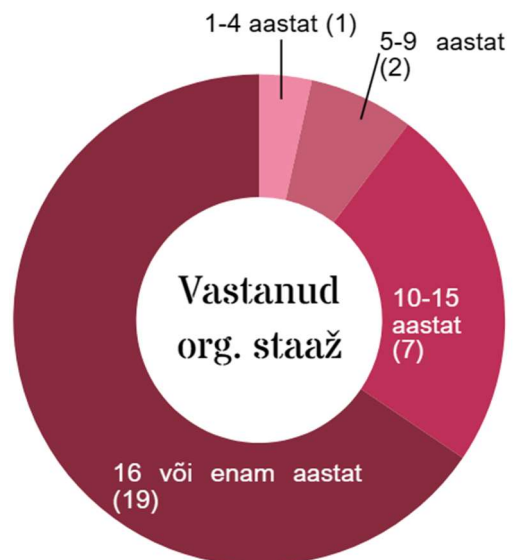
Selleks, et küsimustiku (Lisa 1) abil läbi viidud uuringust oleks võimalik mingeid paikapidavaid järeldusi teha, peab küsimustik olema hästi koostatud. See tähendab, et küsimustiku abil hinnatavad tunnusrühmad peavad olema valiidsed ehk asjakohased. Küsimustik on valiidsus, kui selle tunnusrühmade valiidsuse näitaja (Cronbach'i α) on suurem kui 0,7⁶.

Hindasime tulemuste põhjal uuringu tarbeks koostatud küsimustiku valiidsust ehk seda kas meie poolt määratud tunnusrühmad on vaadeldavate omaduste uurimisel asjakohased. Erinevate küsimustiku osade asjakohasus vaadeldavate tunnuste uurimisel järgmine:

1. Huvikaitsevõimekust toetavad tingimused ($\alpha=0,891$)
2. Partneriga koos huvikaitse väljundite hindamine ($\alpha=0,777$)
3. Kaasamisega seonduvad oskused ($\alpha=0,777$)
4. Koalitsioonide moodustamisega seonduvad oskused ($\alpha=0,922$)
5. Poliitikakujundamisega seonduvad oskused ($\alpha=0,874$)
6. Kommunikatsiooniga seonduvad oskused ($\alpha=0,875$)

Organisatsiooni staaž

Vastanutest selge enamik oli väga pikaajase kogemusega (16 või enam aastat) organisatsioonid (19 organisatsiooni). Rohkem esines ka pikaajase (10-15 aastat) kogemusega organisatsioone (7). Kuni 10 aastat tegutsenud organisatsioone (1-4 aastat pluss 5-9 aastat) oli vastanute seas kokku 3. Ühest küljest kinnitab see, et enamik VL liikmetest on juba selgelt formuleerunud ja kogemuspagasiga organisatsioonid. Kuni 10 aastat tegutsenud organisatsioonide seas on vaja aga läbi viia lisauuring.

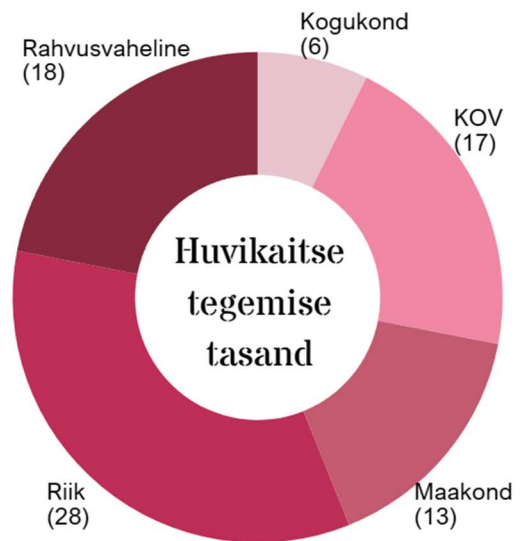

Joonis 1. Organisatsioonide staaž

⁶ Sürücü, L., Maslakci, A. (2020). Validity and Reliability in Quantitative Research. *Business And Management Studies An International Journal* 8(3):2694-2726 ([PDF](#)) [Validity and Reliability in Quantitative Research \(researchgate.net\)](#)

Huvikaitse tegemise tasand

Enamik uuringus osalenud huvikaitseorganisatsioone tegutseb paralleelselt mitmel tasandil. Enim märgiti end aktiivseks siiski riigi tasandil (28 organisatsiooni), seejärel rahvusvahelisel tasandil (18 organisatsiooni). Riiklik ja kohalik tegutsemistasand on omavahel peaaegu tasakaalus (KOV + kogukond = 23 organisatsiooni). Vastuste põhjal näib, et organisatsiooni staaž ei oma tähtsust selle osas, kui laiaulatuslikult tegutsetakse. Tegevustasandite ja organisatsiooni staaži vahel puudub otsene seos.

Joonis 2. Huvikaitse tegemise tasandid

Vastanute tegutsemisvaldkonnad

Tabel 1. Uuringus osalenud organisatsioonide tegutsemisvaldkonnad

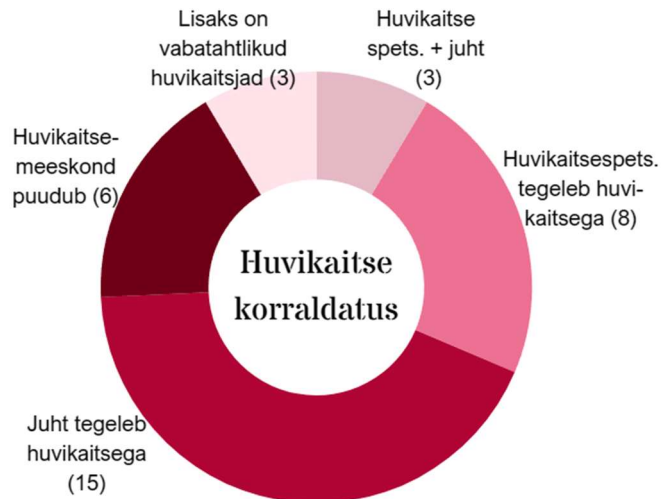
	Kokku	Liikmed	Mitteliikmed
Elukvaliteet	3	3	
Noored	4	4	
Terviseennetus ja heaolu	5	3	2
Võrdõiguslikkus	4	4	
Kultuur	3	1	2
Loodus ja loomad	3	2	1
Looduskeskkond	2	2	
Ühiskond	2	2	
Haridus	1	1	
Kogukond	1	1	
Lapsed ja pered	1	1	

Huvikaitse korraldatus

Huvikaitse korraldatus on analüüsi üks peamistest lähtekohtadest. Toome selle abil välja huvikaitsevõimekuse erinevused. Huvikaitse korraldatuse all peame silmas, keda nähakse organisatsioonis huvikaitsetegevuste elluviijana. Viieteistkümnes organisatsioonis tegeleb huvikaitsetegevustega juht, kaheksas huvikaitse spetsialist, kuues huvikaitse meeskond üldse puudub. Sellist huvikaitse korraldatust, kus juht ja huvikaitse spetsialist koos tegutsevad märgiti kolmel korral. Sama arv kordi (3) märgiti, et organisatsioonis on huvikaitse elluviimiseks kaasatud ka vabatahtlikke huvikaitsejaid. Põhjusel, et variante

„lisaks on vabatahtlikud huvikaitsjad“ ja „huvikaitsespetsialist ja juht koos tegelevad huvikaitsega“ valiti eranditult täiendavana variandina ja väga väheste organisatsioonide poolt, jäävad need andmeanalüüsi tulemuste kirjeldamisest välja.

Huvikaitsespetsialistidega organisatsioonide enesehinnangud oma huvikaitsevõimekusele on ühtlasemal tasemel. Sellele viitab (*Lisa 2*) erinevatele kriteeriumitele antud hinnangute puhul madalam standardhälve ($SD \leq 1$). Seda eriti poliitikakujundamisega seotud oskuste ja kaasamisoskuste osas. Ühtlasemaid hinnanguid organisatsioonide huvikaitsevõimekusele saab madalamate standardhälvete pinnalt ($SD \leq 1$) täheldada ka nende organisatsioonide seas, kus huvikaitsetegevusi viib ellu juht. Seda peamiselt poliitikakujundamisega seotud oskuste osas. Huvikaitsemeeskonnata organisatsioonide seas on rohkem erineva taustaga ja huvikaitsevõimekusega organisatsioone. Standardhälve on peaaegu kõigi kriteeriumite puhul ühest kõrgem (vastused varieeruvad võrreldes keskmisega rohkem).

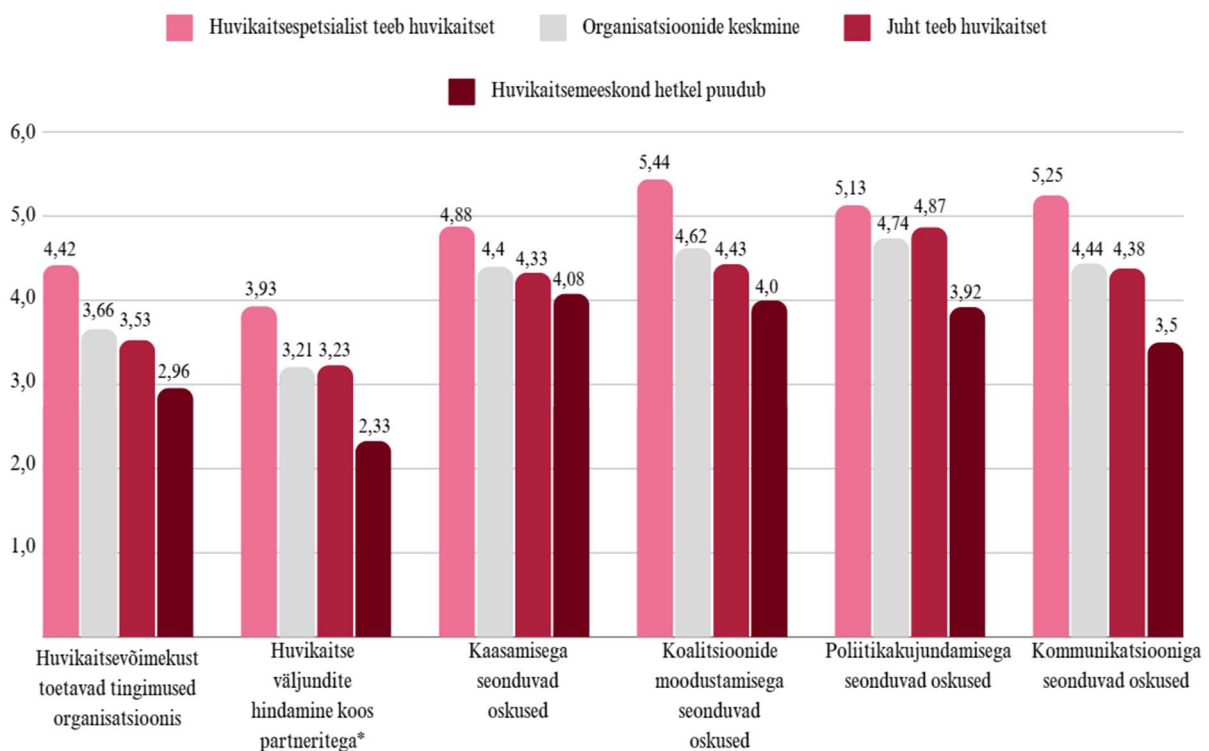
Joonis 3. Huvikaitse korraldatus

Edukat huvikaitset tagavate tegurite analüüs

Edukat huvikaitset tagavate tegurite käsitlemise uuringu raames: (1) huvikaitsevõimekust toetavaid tingimusi organisatsioonis; (2) huvikaitse väljundite hindamist koos partneritega; (3) kaasamisega seonduvaid oskusi; (4) koalitsioonide moodustamisega seonduvaid oskusi; (5) poliitikakujundamisega seonduvaid oskusi; (6) kommunikatsiooniga seonduvaid oskusi. Loetletud tegurid on meie uurimuses katusnimetajad samade tegurite alla kuuluvatele kriteeriumitele, mida vaatleme lähemalt edasistes alapeatükkides. Selles peatükis leiavad kajastust edukat huvikaitset tagavad tegurid (katusnimetajad).

Huvikaitsevõimekust tagavate tegurite koondpilt (*Graafik 1*) näitab, et kõige edukamaks hindavad end need organisatsioonid, milles viib huvikaitsetegevusi läbi huvikaitse spetsialist. Organisatsioonides, milles huvikaitsega tegeleb juht, anti keskmisi hinnanguid. Keskmisest kõrgemalt hinnati juhtide poolt elluviidavate huvikaitsetegevustega organisatsioonides poliitikakujundamisega seonduvate oskuste taset. Viimase osas langes näiteks huvikaitse spetsialistidega organisatsioonide hinnang keskmisele hinnangule lähemale kui muude valdkondade puhul. Tulemused viitavad, et nendes organisatsioonides, kus huvikaitsemeeskond puudub, hinnatakse huvikaitsevõimekust tagavaid tegureid kõige madalamalt (keskmised jäid enamasti 0,5-1 punkti alla kõigi organisatsioonide keskmiste).

Graafik 1. Edukat huvikaitset tagavad tegurid (huvikaitse korraldatuse järgi)

Teiste organisatsioonidega võrreldes on huvikaitse spetsialistiga organisatsioonidel märkimisväärsim erinevus koalitsioonide moodustamisega ja kommunikatsiooniga seonduvate oskuste osas. Neis valdkondades erineb huvikaitse spetsialistidega organisatsioonide keskmine hinnang 1 punkti võrra nende organisatsioonide keskmist,

milles peamiselt juhid huvikaitsega tegelevad. Peaaegu sama suur erinevus esineb ka üldistele organisatsioonide huvikaitset toetavatele tingimustele antud hinnangutes. See võimaldab järeldada, et paremal järjel organisatsioonid, kus saadakse endale lubada huvikaitsepetsialisti palkamist, tunnetavad ka muudes tulemuslikku huvikaitset tagavates valdkondades rohkem edu.

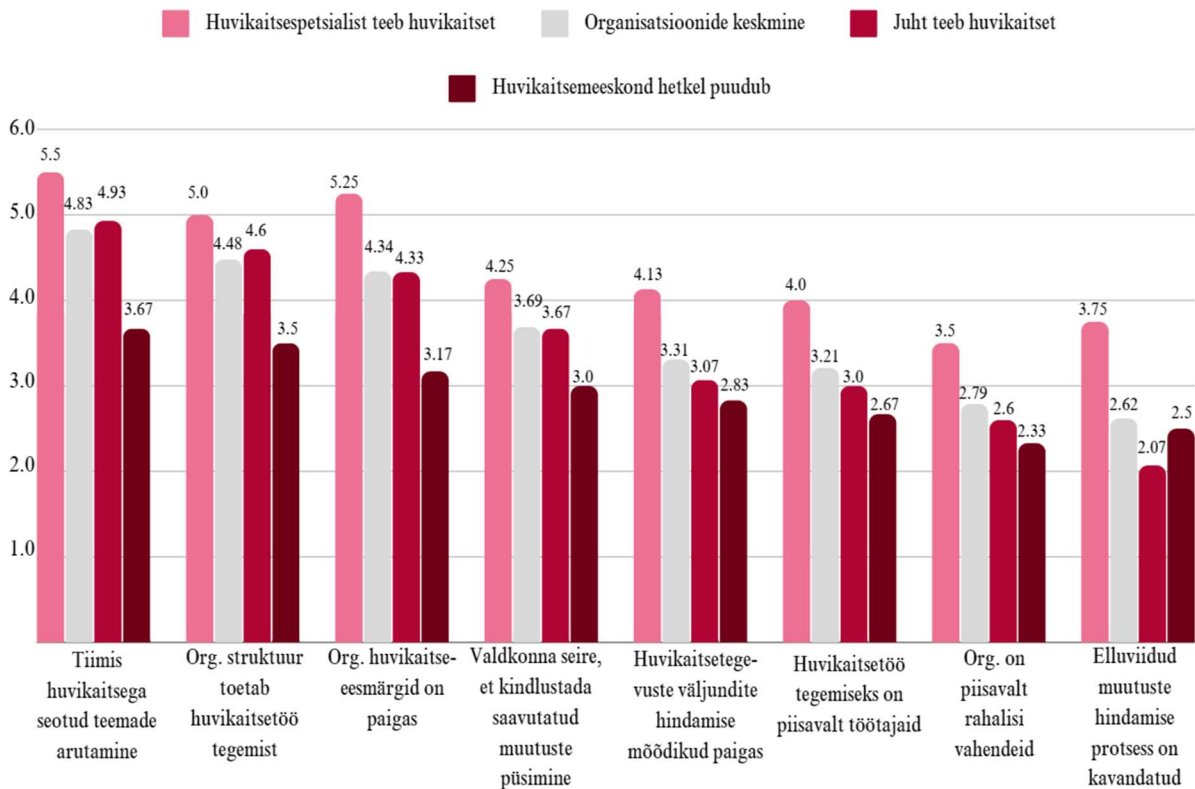
Kõige madalamad hinnangud anti partneritega koos huvikaitse väljundite hindamise võimekusele (keskmine 3.21, huvikaitsepetsialistidega organisatsioonid 3.93, juhtide poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonid 3.23 ja huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid 2.33). Samuti olid hinnangud ülejäänud teguritest madalamad siis, kui hinnati enda organisatsioonis esinevate huvikaitset toetavate tingimuste olemasolu (keskmine 3.66, huvikaitsepetsialistidega organisatsioonid 4.42, juhi poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonid 3.53 ja huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid 2.96). Hinnangute detailsemad arvanded on leitavad raporti lõpust (*Lisa 2*). Järgmistes alapeatükkides vaatame täpsemalt hinnanguid tegurite alla kuuluvatele kriteeriumitele, mille põhjal erinevate tegurite hinded kujunesid.

Huvikaitsevõimekust toetavate tingimuste olemasolu organisatsioonis

Huvikaitsevõimekust toetavatele tingimustele organisatsioonis antud koondhinnangud jäid 1-6 punkti skaalal olenevalt huvikaitse korraldatusest 2.96 ja 4.42 vahele (*Graafik 1*). Koondhinnang kujunes järgmistele kriteeriumitele antud hinnangutest: meie organisatsiooni struktuur toetab huvikaitsetöö tegemist; meil on huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt töötajaid või pühendunud vabatahtlikke; arutame oma tiimis huvikaitsega seotud teemasid; meie huvikaitse-eesmärgid on paigas; oleme paika pannud realistlikud mõõdikud, mis võimaldavad meil huvikaitsetegevuste väljundeid hinnata; oleme kavandanud oma huvikaitsetöö tulemusel toimunud muutuste hindamise protsessi; peale eesmärgi saavutamist seirame valdkonda edasi, et kindlustada saavutatu püsijäämine; omame huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt rahalisi vahendeid.

Kõige madalama keskmise hinnangu (*Graafik 2*) sai kriteerium „elluviidud muutuste hindamise protsess on kavandatud“ (2.62). Kriteeriumitest anti pea kõige madalamad hinnangud rahaliste vahendite (2.79) ja töötajate arvu piisavust (3.21) käsitlevatele kriteeriumitele. See näitab, et uuringus osalenud vabaühendused kogumina tajuvad rahalisi raskusi ja sellest tulenevat töötajate vähesust. Kuigi huvikaitse spetsialistidega organisatsioonid andsid rahaliste vahendite piisavusele teistest organisatsioonidest kõrgema keskmise hinnangu (3.5), oli hinnang sellele kriteeriumile ka nende puhul kõige madalam.

Graafik 2. Huvikaitsevõimekust toetavatele tingimustele antud hinnangud (huvikaitse korraldatuse alusel)

Kõige kõrgemalt hinnati kriteeriumitest meeskondades huvikaitsega seonduvatel teemadel arutamist (keskmine 4.83) ja oma organisatsiooni struktuuri huvikaitset toetavat ülesehitust (keskmine 4.48). Rohkem keerukusi tunnetavad seoses tiimis huvikaitse teemadel arutamisega ja üldse tiimi ülesehitusega need organisatsioonid, milles huvikaitsemeeskond puudub (vastavalt 3.67 ja 3.5 punkti).

Organisatsioonide huvikaitset toetavad tingimused ja ka kaasamisvõimekus on seotud organisatsiooni rahaliste vahendite olemasoluga (*Tabel 2*). Mida enam tunnetatakse finantsolukorra head seis, seda edukamalt suudetakse kujundada huvikaitset toetavat organisatsioonikultuuri ja planeerida huvikaitse-eesmärke, mis omakorda toetavad jätkusuutliku huvikaitse ülesehitamist. Rahaliste vahendite piisavuse tunnetamine tagab suurema tõenäosuse, et esindatavad huvirühmad saavad organisatsiooni poolt kaasatud.

Tabel 2. Huvikaitset tagavate tingimustega esinenud statistiliselt olulised seosed (kõik organisatsioonid)

Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon*	Olulisus*	
Kui organisatsiooni poolt tajutav finantsolukord on hea,		Organisatsioonis on piisavalt töötajaid.	0.623	<.001
		organisatsiooni struktuur kujundatakse huvikaitset toetavamaks.	0.570	<.001
		tiimiga on võimalik rohkem huvikaitseteemadel arutleda.	0.570	<.001
		huvirühmi kaasatakse aktiivselt.	0.617	<.001
Kui tiimis arutatakse huvikaitseteemadel,	suureneb tõenäosus, et	organisatsiooni huvikaitse-eesmärgid on paigas.	0.620	<.001
Kui organisatsioonis on piisav arv töötajaid,		huvikaitse-eesmärgid saavad paika.	0.587	<.001
Kui huvikaitse-eesmärgid saavad paika,		saavad paika ka realistlikud eesmärkide hindamise moodsid.	0.728	<.001
Kui realistlikud eesmärkide moodsid on paika pandud,		kavandatakse ka läbi viidud muutuse hindamise protsessi.	0.668	<.001
Kui organisatsioonid on piisav arv töötajaid,		huvirühmi kaasatakse aktiivselt.	0.582	<.001

Siin ja edaspidi:

*Korrelatsioonikordaja (r) - kasutatakse seose uurimiseks kahe arvulise või pikema skaalaga järjestustunnuse vahel. Võimaldab kirjeldada nii seose suunda kui ka seose tugevust. Sotsiaalteadustes loetakse positiivseks tugevaks seoseks seda, kui $r > 0.5$ ⁷.

**Olulisuse tõenäosus (p) - tegemist on statistiliselt olulise seosega, kui $p < 0.001$ ⁷.

⁷ [Korrelatsioonikordajad | Sotsiaalse Analüüsi Meetodite ja Metodoloogia õpibaas \(ut.ee\)](#)

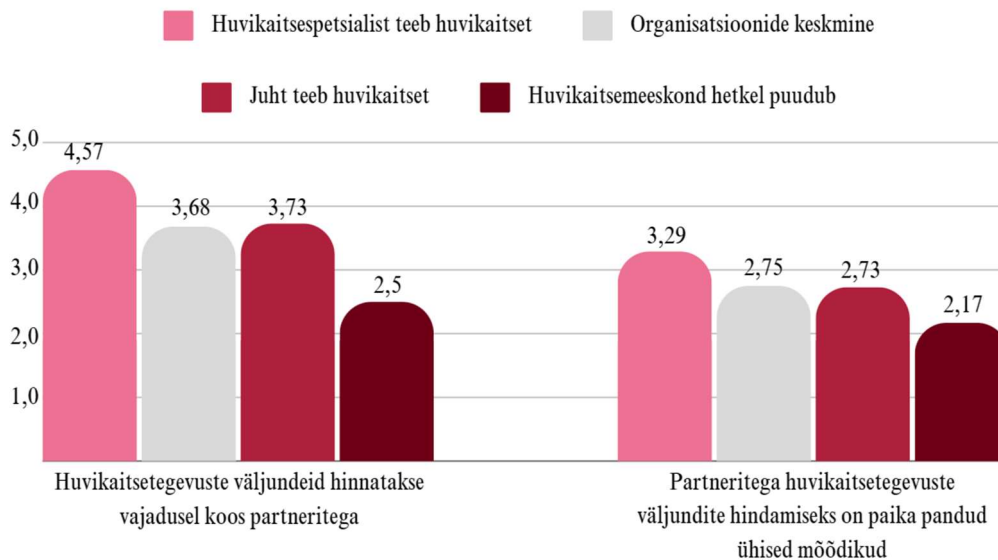

Huvikaitse väljundite hindamine koos partneritega

Vaadates kõigile edukat huvikaitset tagavatele teguritele antud hinnangute koondgraafikut (*Graafik 1*) selgub, et huvikaitse väljundite hindamisele koos partneritega anti kõige madalamad hinnangud (kõigi organisatsioonide keskmine 3.21). Koondhinnang kujunes järgmistele kriteeriumitele antud hinnangutest: hindame huvikaitsetegevuste väljundeid vajadusel koos partneritega; oleme partneritega huvikaitsetegevuste väljundite hindamiseks paika pannud ühised mõõdikud. Olenevalt huvikaitse korraldusest jäid hinnangud 2.33 ja 3.93 vahele.

See tähendab, et valdkonda ei peeta reaalses elus niivõrd oluliseks ja seda ei praktiseerita nii palju kui näiteks kaasamist või koalitsioonide moodustamist. Koalitsioonide moodustamisega seonduvate oskuste kriteeriumid on samas paljuski aluseks sellele, et partneritega huvikaitsetegevuste väljundeid koos hindama asutakse (*Tabel 3*).

Graafik 3. Partneritega huvikaitsetegevuste väljundite koos mõõtmine (huvikaitse korralduse alusel)

Eraldiseisvatest partneritega huvikaitse väljundite koos mõõtmise kriteeriumitest hinnati kõrgemalt seda, et koos hindamist üldse viljeletakse (keskmine 3.68). Kõige edukamaks hindasid end selles vallas huvikaitse spetsialistidega organisatsioonid (4.57), huvikaitse meeskonnata organisatsioonid andsid madalaimad enesehinnangud (2.5). Juhtide poolt elluviidavate huvikaitsetegevustega organisatsioonid andsid keskmisest veidi kõrgema hinnangu (3.73).

Tõsiasi, et partneritega koos väljundite hindamisel ka ühised mõõdikud paika pannakse, sai madalama hinnangu (keskmine 2.75). Vaid huvikaitse spetsialistidega organisatsioonid andsid sellele kriteeriumile koondina keskmisest kõrgema hinnangu (3.29), huvikaitse meeskonnata organisatsioonid madalaima (2.17) ja juhtide poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonid veidi alla keskmise hinnangu (2.73).

Partneritega koos huvikaitsetegevuste väljundite hindamist mõjutavad positiivses suunas mitmed teiste edukat huvikaitset tagavate tegurite alla kuuluvad kriteeriumid (*Tabel 3*). Näiteks tõstavad oma organisatsioonis paika pandud huvikaitse-eesmärgid või teistest sarnastel eesmärkidel tegutsevatest organisatsioonidest saavutatud teadlikkus tõenäosust, et väljundeid koos partneritega hindama asutakse. Sama kutsuvad esile süsteemne koostöö teiste organisatsioonidega ning komisjonides ja töörühmades osalemine.

Partneritega koos huvikaitsetegevuste väljundite mõõtmine tõstab omakorda selle tõenäosust, et valdkonna poliitilisi protsesse mõistetakse. Ka huvikaitsekommunikatsioon on selle tagajärjel tõenäoliselt läbimõeldum.

Tabel 3. Huvikaitse väljundite koos partneritega hindamise kriteeriumite statistiliselt olulised seosed (kõik organisatsioonid)

Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon	Olulisus
Kui organisatsioonil on huvikaitse-eesmärgid paigas,		teiste organisatsioonidega koos huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse.	0.610 <.001
Kui organisatsioonil on huvikaitse-eesmärkide moodsus paigas,		pannakse partneritega paika ühiselt huvikaitsetegevuste väljundite hindamise moodsus.	0.648 <.001
Kui ollakse teadlik teistest sarnastel eesmärkidel tegutsevatest organisatsioonidest,		huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse koos teiste organisatsioonidega.	0.630 <.001
Kui teiste organisatsioonidega tehakse süsteemset koostööd,	suureneb tõenäosus, et	teiste organisatsioonidega koos huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse.	0.613 <.001
		pannakse partneritega paika ühiselt huvikaitsetegevuste väljundite hindamise moodsus.	0.600 <.001
Kui osaletakse komisjonides ja töörühmades,		huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse koos teiste organisatsioonidega.	0.617 <.001
Kui huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse koos partneritega,		pannakse partneritega paika ühiselt huvikaitsetegevuste väljundite hindamise moodsus.	0.638 <.001
		mõistetakse valdkonna poliitilisi protsesse.	0.605 <.001
		huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldum.	0.624 <.001

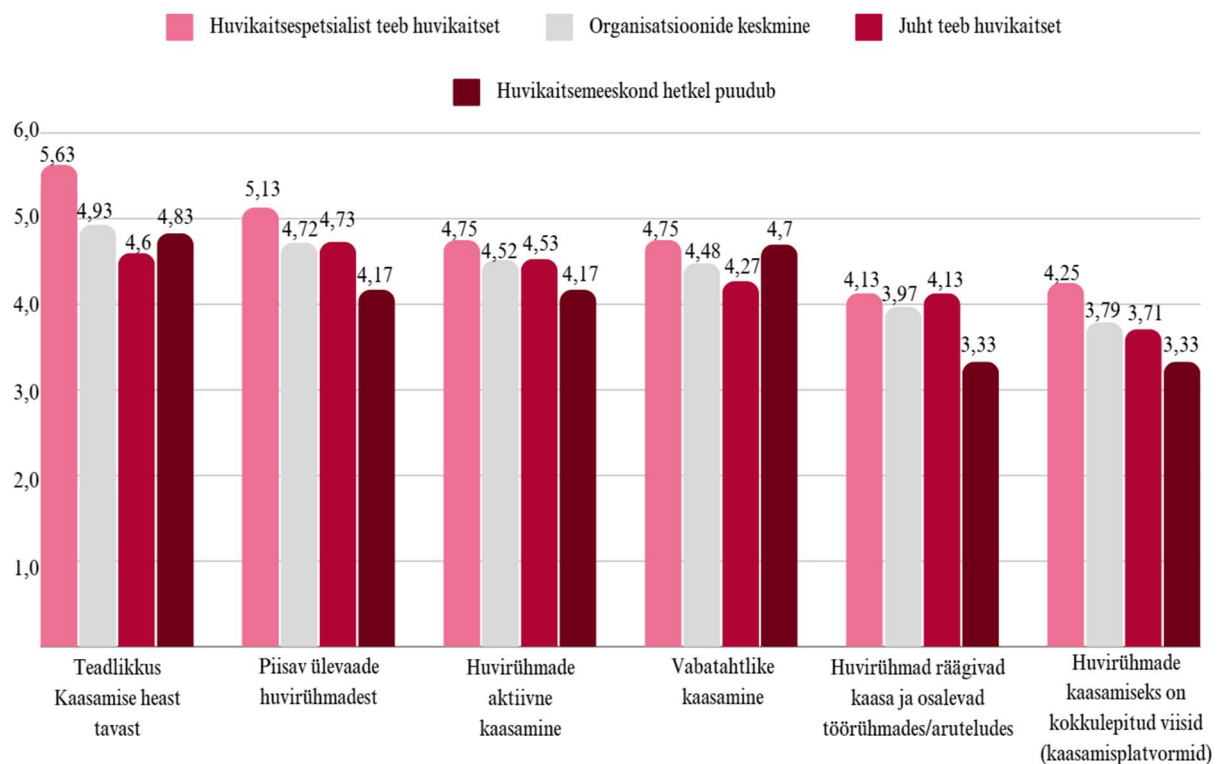
Kaasamisega seotud oskused

Kaasamisega seonduvatele oskustele antud koondhinnangud jäid huvikaitse korraldatuses olenevalt 4.08 ja 4.88 vahele (*Graafik 1*). Koondhinnang kujunes järgmistele kriteeriumitele antud hinnangutest: oleme teadlikud kaasamise heast tavast; omame enda huvirühmadest piisavalt head ülevaadet; kaasame enda huvirühmi aktiivselt; kaasame vabatahtlikke; meil on huvirühmade kaasamiseks kokkulepitud viisid (kaasamisplatvormid); huvirühmad räägivad kaasa ja osalevad töörühmades/aruteludes.

Eraldiseisvatest kaasamisega seonduvate oskuste kriteeriumitest (*Graafik 4*) hinnati kõrgeimalt (organisatsioonide keskmise põhjal) teadlikkust kaasamise heast tavast (4.93), madalaimalt aga huvirühmade kaasamiseks kokkulepitud viiside (kaasamisplatvormide) olemasolu (3.79). Mida komplekssemaks muutus kriteerium, seda madalama keskmise hinde see sai.

Kaasamisega seonduvate oskuste olemasolu hindasid läbivalt kõige kõrgemini need organisatsioonid, milles huvikaitsega tegeleb huvikaitse spetsialist. Huvirühmade kaasarääkimise ja osaluse kriteeriumi puhul andsid huvikaitse spetsialistiga organisatsioonidega võrdse hinnangu ka need organisatsioonid, kus huvikaitsega tegeleb juht (4.13).

Graafik 4. Kaasamisega seonduvad oskused (huvikaitse korraldatuse alusel)

Esines kaks kriteeriumi, mille puhul huvikaitse meeskonnata organisatsioonid andsid oma oskustele kõrgemad hinnangud, kui need organisatsioonid, kus huvikaitse tegevusi viib ellu peamiselt juht. Need kriteeriumid olid „teadlikkus kaasamise heast tavast“ (juhtide poolt

elluviidava huvikaitsega organisatsioonidel 4.6, huvikaitsemeeskonnata organisatsioonidel 4.83) ja „vabatahtlike kaasamine“ (juhtide poolt ellu viidava huvikaitsega organisatsioonidel 4.27, huvikaitsemeeskonnata organisatsioonidel 4.7). Viimase osas andsid huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid pea võrdse hinnangu nende organisatsioonidega, kus töötab huvikaitse spetsialist (4.75). Tõenäoliselt hindavad huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid oma vabatahtlike kaasamise võimekust sellepärast kõrgemalt, et teistsuguse huvikaitse korraldatusega organisatsioonidel ei ole vabatahtlike kaasamiseks huvikaitsetöösse nii suurt vajadust. Seepärast on ka võimekusele madalam hinnang antud.

Kui tunnetatakse rahaliste vahendite piisavust, siis kaasatakse ka huvirühmi suurema tõenäosusega aktiivsemalt. Piisava pildi huvirühmadest annavad aktiivne huvirühmade kaasamine koos selle õnnestumiseks kasutusele võetud kaasamisviisidega. Nende tingimuste järel tuleb kaasamise edukuses mängu ka asjaolu, et huvirühmad ise peavad aktiivselt osalema ja kaasa rääkima (*Tabel 4*).

Tabel 4. Kaasamisega seotud oskuste kriteeriumite statistiliselt olulised seosed (kõik organisatsioonid)

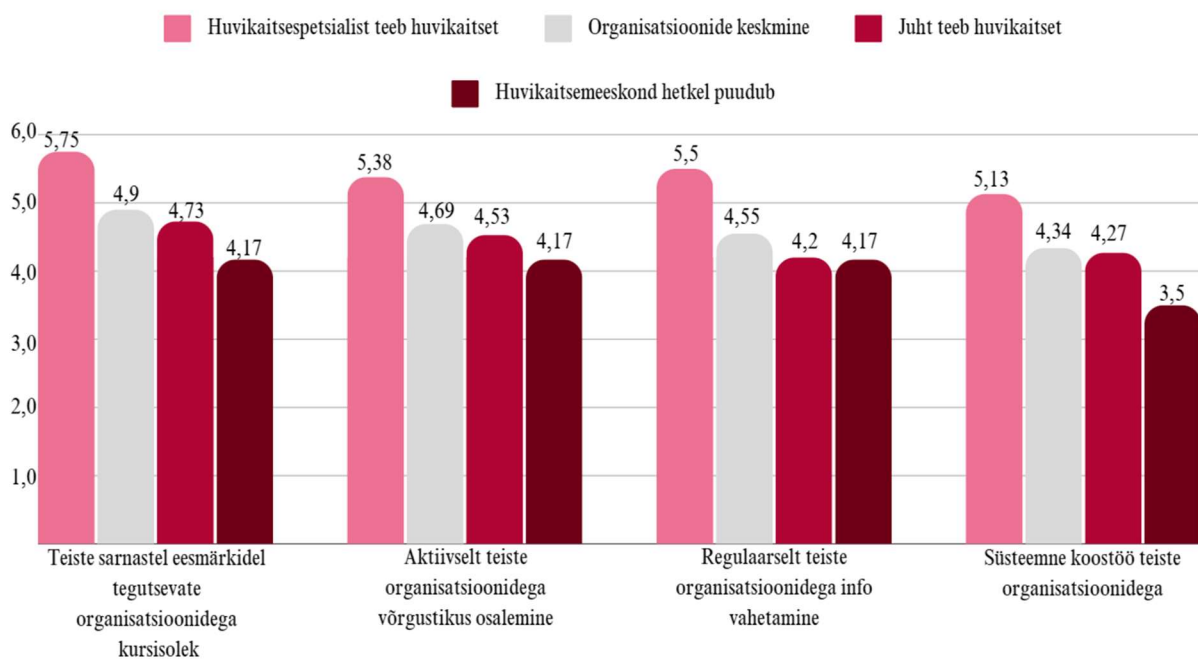
Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon	Olulisus
Kui huvirühmade kaasamiseks on kokkulepitud viisid (kaasamisplatvormid)	huvirühmi kaasatakse aktiivselt.	0.598	<.001
	huvirühmad osalevad ja räägivad aktiivselt töötubades kaasa.	0.686	<.001
Kui huvirühmasid kaasatakse aktiivselt,	suureneb tõenäosus, et huvirühmadest saadakse piisav ülevaade.	0.697	<.001
	huvirühmad osalevad ja räägivad aktiivselt töötubades kaasa.	0.713	<.001
Kui huvirühmad osalevad ja räägivad aktiivselt töötubades kaasa.	huvirühmadest saadakse piisav ülevaade.	0.621	<.001
Kui huvirühmade kaasamiseks on kokkulepitud viisid (kaasamisplatvormid)	huvikaitse-eesmärkide täitmisele seatud mõõdikud eksisteerivad.	0.600	<.001

Koalitsioonide moodustamisega seonduvad oskused

Koalitsioonide moodustamisega seonduvatele oskustele antud koondhinnangud jäid olenevalt huvikaitse korraldatusest 4.0 ja 5.44 vahele (*Graafik 1*). Koondhinnangu moodustasid hinnangud järgnevale kriteeriumitele: oleme kursis teiste sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonidega; osaleme aktiivselt teiste organisatsioonidega võrgustikus; vahetame teiste organisatsioonidega regulaarselt infot; teeme teiste organisatsioonidega süsteemset koostööd.

Kõige kõrgemad keskmised hinnangud andsid kriteeriumitele läbivalt need organisatsioonid, milles töötab huvikaitse spetsialist (keskmine ≥ 5.13). Madalaimad hinnangud andsid huvikaitse meeskonnata organisatsioonid. Juhi poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonid andsid alla keskmise jäävaid hinnanguid ning teiste organisatsioonidega regulaarse infovahetuse kriteeriumi puhul jäi nende hinnang (4.2) peaaegu samale tasemele, mis huvikaitse meeskonnata organisatsioonidel (4.17).

Graafik 5. Koalitsioonide moodustamisega seonduvad oskused (huvikaitse korraldatuse alusel)

Võrgustikud tagavad suurema tõenäosusega parema infovahetuse. Mida rohkem teiste organisatsioonidega kokku puututakse ja süsteemselt infot vahetatakse, seda suurema tõenäosusega tõuseb teadlikkus teiste sarnaste organisatsioonide tegevuse osas. See omakorda annab huvirühmadest parema ülevaate ja aitab huvirühmi aktiivsemalt kaasata (*Tabel 5*).

Tabel 5. Koalitsioonide moodustamisega seonduvate oskuste kriteeriumite statistiliselt olulised seosed (kõik organisatsioonid)

Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon	Olulisus
Kui teiste organisatsioonidega ollakse regulaarses infovahetuses,		ollakse kursis sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonide tegemistega	0.892 <.001
Kui teiste organisatsioonidega tehakse süsteemset koostööd,		ollakse teiste organisatsioonidega infovahetuses.	0.697 <.001
		ollakse kursis sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonide tegemistega	0.651 <.001
Kui osaletakse võrgustikes,	suureneb töönaosus, et	ollakse kursis sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonide tegemistega	0.619 <.001
		saavutatakse süsteemne koostöö teiste organisatsioonidega.	0.934 <.001
		ollakse teiste organisatsioonidega infovahetuses.	0.697 <.001
Kui ollakse kursis sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonide tegemistega,		huvirühmadest omatakse piisavat ülevaadet.	0.645 <.001
		huvirühmi kaasatakse aktiivselt.	0.564 <.001

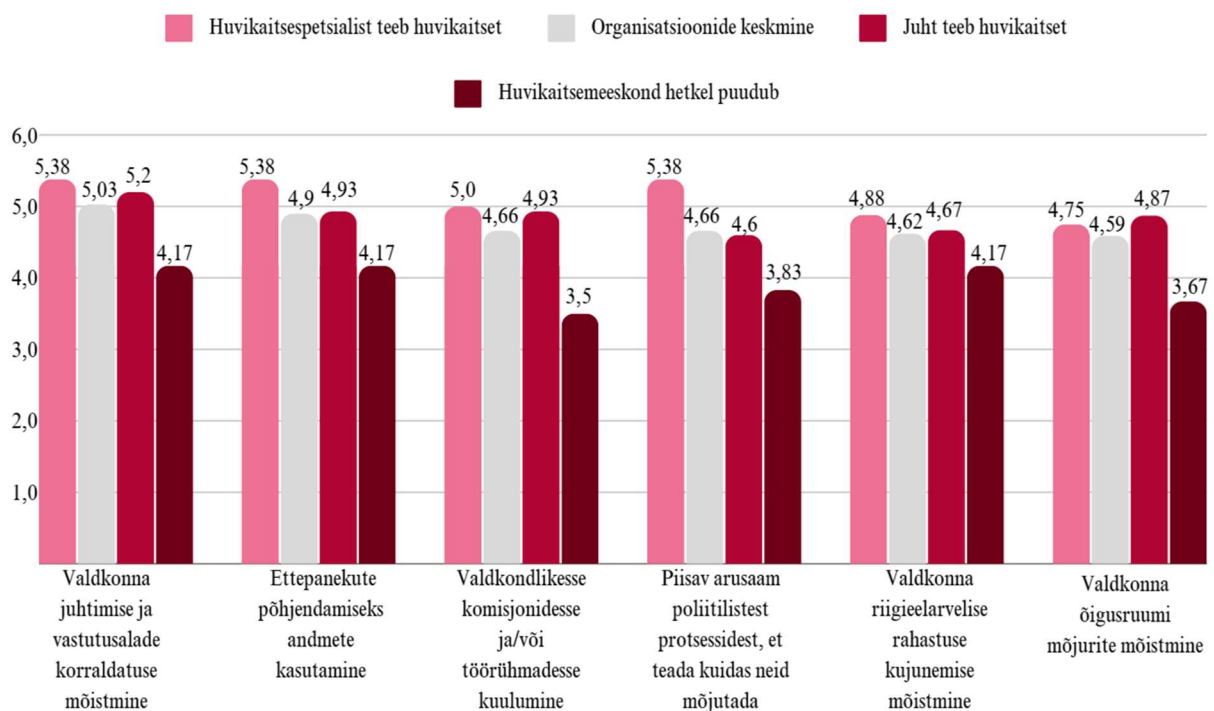
Poliitikakujundamisega seonduvad oskused

Poliitikakujundamisega seotud oskuste valdkonnale antud koondhinnangud jäid olenevalt huvikaitse korraldatusest 3.92 ja 5.13 vahele (*Graafik 1*). Koondhinnangu moodustasid hinnangud järgnevatele kriteeriumitele: kuulume valdkondlikesse komisjonidesse ja töörühmadesse; meie arusaam poliitilistest protsessidest on piisav, et teada kuidas neid mõjutada; mõistame, kuidas meie valdkonna juhtimine ja vastutusalad ühiskonnas korraldatud on; mõistame, kuidas meie valdkonna riigieelarveline rahastamine kujuneb; mõistame, mis mõjutab meie valdkonnas õigusruumi; kasutame oma ettepanekute põhjendamiseks andmeid.

Poliitikakujundamises osalemise oskustele andsid läbivalt kõige madalamad hinnangud (*Graafik 6*) need organisatsioonid, kus huvikaitsemeeskond puudub (6 organisatsiooni). Nende puhul on näha, et kuulumine komisjonidesse ja töörühmadesse on saanud ülejäänud organisatsioonidest märkimisväärselt madalama tulemuse (3.5, kõigi organisatsioonide keskmine 4.66). Sama võib öelda ka valdkonna õigusruumi mõjutegurite mõistmise kohta (3.67, kõigi organisatsioonide keskmine 4.59).

Huvikaitse spetsialistidega organisatsioonid tajuvad teistega võrreldes oluliselt enam, et mõistavad oma valdkonnas toimuvaid poliitilisi protsesse (5.38, keskmine 4.66). Samas õigusruumi mõjutegurite mõistmisel jääb huvikaitse spetsialistidega organisatsioonide tunnetus oma võimete suhtes (4.75) alla neile organisatsioonidele, kus huvikaitsega tegeleb juht (4.87). Teadmised valdkonna juhtimisest ja vastutusalade korraldamisest on huvikaitse spetsialistidega ja juhtide poolt ellu viidava huvikaitsega organisatsioonides suhteliselt samal tasemel (vastavalt 5.38 ja 5.2). Andmepõhiseid ettepanekuid kujundavad enim huvikaitse spetsialistidega organisatsioonid (5.38, keskmine 4.9).

Graafik 6. Poliitikakujundamisega seonduvad oskused (huvikaitse korraldatuse alusel)

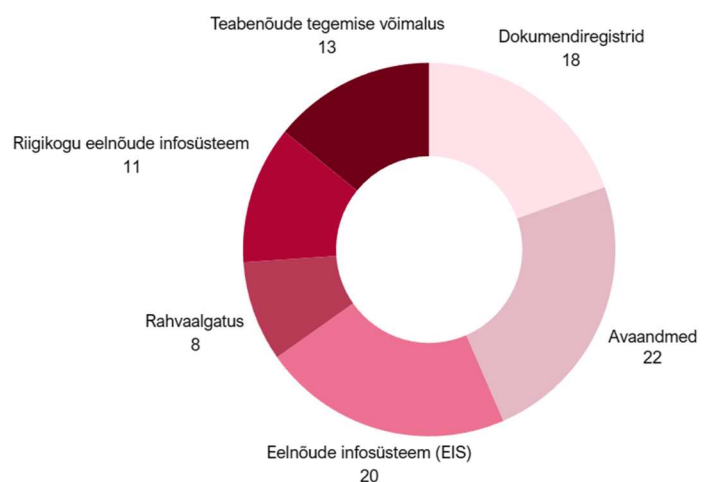
Mida enam õigusruumis ja poliitikas toimuvat mõistetakse, seda enam saadakse aru ka sellest, kuidas valdkonna juhtimine ja vastutusalaad kujunevad. Samade kriteeriumite mõistmine aitab aru saada ka riigieelarvelise rahastuse kujunemisest. Komisjonidesse ja töörühmadesse kuulumine annab eelise saada organisatsioonile olulised baasteadmised ja poliitikakujundamiseks vajalikke oskusi kujundada.

Tabel 6. Poliitikakujundamisega seonduvate oskuste statistiliselt olulised seosed (kõik org.)

Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon	Olulisus
Kui kuulatakse valdkondlikesse komisjonidesse ja töörühmadesse,	mõistetakse valdkondlikke poliitilisi protsesse.	0.624	<.001
	mõistetakse valdkondliku õigusruumi mõjutegureid.	0.572	<.001
	oma ettepanekute põhjendamiseks kasutatakse rohkem andmeid.	0.696	<.001
	mõistetakse valdkonna juhtimise ja vastutusalaade korraldatust.	0.627	<.001
Kui mõistetakse valdkondliku õigusruumi mõjutegureid,	suureneb tõenäosus, et	0.729	<.001
	mõistetakse valdkondlikke poliitilisi protsesse.	0.656	<.001
	mõistetakse riigieelarvelise rahastamise kujunemist.	0.646	<.001
Kui mõistetakse valdkonna juhtimise ja vastutusalaade korraldatust,	mõistetakse riigieelarvelise rahastamise kujunemist.	0.648	<.001
Kui mõistetakse valdkondlikke poliitilisi protsesse,	mõistetakse valdkonna juhtimise ja vastutusalaade korraldatust	0.719	<.001

Poliitikakujundamise platvormide kasutamine

Poliitikakujundamises osalemiseks kasutavad organisatsioonid (n=29) enim avaandmeid, eelnõude infosüsteemi (EIS) ja dokumendiregistrid. Keskmiselt enam leiavad kasutust riigikogu eelnõude infosüsteem ja teabenõude tegemise võimalus. Kõige vähem kasutatakse rahvaalgatuse tegemise võimalust.

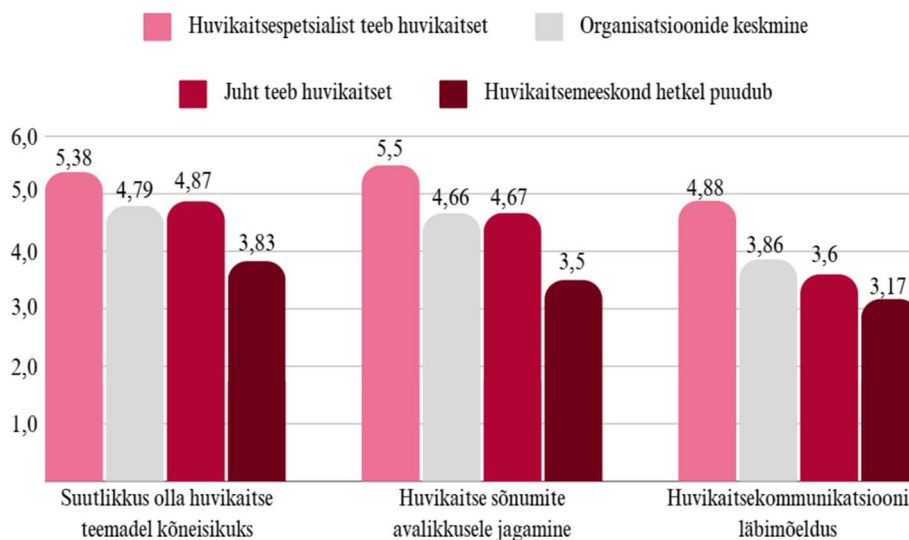
Joonis 4. Poliitikakujund. platvormide kasutamine

Kommunikatsiooniga seonduvad oskused

Kommunikatsiooniga seonduvatele oskustele antud koondhinnangud jäid olenevalt huvikaitse korraldatusest 3.5 ja 5.25 vahele (*Graafik 1*). Koondhinnangu moodustasid hinnangud järgnevatele kriteeriumitele: jagame huvikaitse sõnumeid avalikkusele; meie huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldud; suudame olla kõneisikuks huvikaitse teemadel.

Kommunikatsiooniga seonduvatele oskustele andsid läbivalt kõige kõrgemad hinnangud need organisatsioonid, kus huvikaitsetegevusi viib ellu huvikaitse spetsialist (*Graafik 7*). Nii anti kõneisikuks olemise suutlikkusele 5.38 punkti, huvikaitse sõnumite avalikkusega jagamisele 5.5 punkti ja huvikaitsekommunikatsiooni läbimõeldusele 4.88 punkti. Juhtide poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonides hinnati keskmisest (4.79) kõrgemalt suutlikust olla huvikaitse teemadel kõneisikuks (4.87). Kõikide organisatsioonide keskmisega (4.66) samaväärselt hinnati juhtide poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonides huvikaitse sõnumite avalikkusega jagamist (4.67). Alla keskmise (3.86) hinnang anti huvikaitsekommunikatsiooni läbimõeldusele (3.6). Kommunikatsiooniga seonduvate oskuste kriteeriumitele andsid kõige madalamad hinnangud huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid.

Graafik 7. Kommunikatsiooniga seonduvad oskused (huvikaitse korraldatuse alusel)

Organisatsioonide kommunikatsioon on oluliseks huvikaitse sõnumite kogumise, läbi mõtlemise ja jagamise sõelaks. Näiteks on teatud huvikaitsetegevused poliitikakujundamise valdkonnast (nagu komisjonides ja töörühmades osalemine, valdkonna poliitiliste protsesside mõistmine või aktiivne huvirühmade kaasamine) või kaasamise valdkonnast (huvirühmade aktiivne kaasamine) seoses huvikaitsekommunikatsiooni edukama korraldamisega. Samas võimaldab

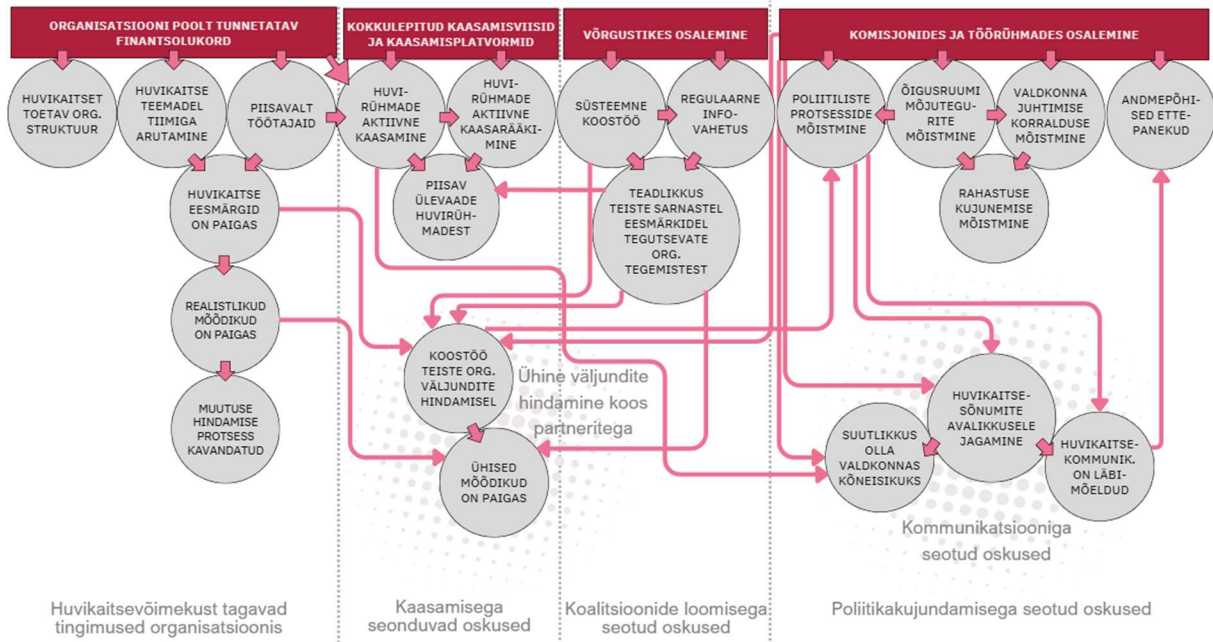
kommunikatsiooni abil sõnumite jagamine ka andmepõhist argumenteerimist paremale tasemele viia (Tabel 7).

Tabel 7. Kommunikatsiooniga seonduvate oskuste kriteeriumite statistiliselt olulised seosed (kõik org.)

Valdkonna kriteeriumitega leitud seosed		Korrelatsioon	Olulisus
Kui osaletakse komisjonides ja töörühmades,	huvikaitstesõnumeid jagatakse avalikkusele.	0.582	<.001
	saavutatakse suutlikkus olla valdkonnas kõneisikuks.	0.643	<.001
Kui mõistetakse valdkonna poliitilisi protsesse,	huvikaitstesõnumeid jagatakse avalikkusele.	0.624	<.001
	huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldud.	0.755	<.001
Kui saavutatakse suutlikkus olla valdkonnas kõneisikuks,	ettepanekute põhjendamiseks kasutatakse andmeid.	0.618	<.001
	ettepanekute põhjendamiseks kasutatakse andmeid.	0.610	<.001
Kui huvikaitstesõnumeid jagatakse avalikkusele,	huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldum.	0.788	<.001
	saavutatakse suutlikkus olla valdkonnas kõneisikuks.	0.718	<.001
Kui huvirühmi kaasatakse aktiivselt,	saavutatakse suutlikkus olla valdkonnas kõneisikuks.	0.573	<.001
Kui huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldud,	saavutatakse suutlikkus olla valdkonnas kõneisikuks.	0.603	<.001

Huvikaitsevõimekust tagavate tegurite vahel tuvastatud statistiliselt olulised seosed

Kõigi uuringus osalenud organisatsioonide poolt kriteeriumitele antud hinnangute vahel esines hulgaliselt seoseid. Neist statistiliselt olulisi kirjeldasime eelmistes alapeatükkides. Igas valdkonnas leidsime üks kuni kaks kriteeriumit, millel esines teiste kriteeriumitega rohkem seoseid. Seosed leidsime ka üldiste edukat huvikaitset tagavate tegurite vahel. Näiteks on kriteerium kaasamisoskuste seast positiivseks mõjutajaks kriteeriumile kommunikatsioonioskuste seast. Koostasime tuvastatud seoste põhjal joonise (Joonis 5), et neid süsteemsemalt esile tuua. Tegemist ei ole põhjus-tagajärg seostega!

Joonis 5. Tuvastatud statistiliselt olulised seosed edukat huvikaitset tagavate tegurite ja kriteeriumite vahel

Huvikaitsevõimekuse positiivses suunas mõjutamiseks on uuringus osalenud organisatsioonide vastustest leitud seoste põhjal vaja erilist tähelepanu pöörata neljale kriteeriumile (Joonis 5). Esimene neist on organisatsiooni poolt **tunnetatav finantsolukord**. Piisavad rahalised vahendid loovad võimaluse kujundada huvikaitset toetava keskkonna, palgata piisavalt töötajaid ja omavahel viljakamalt huvikaitse teemadel suhelda. Sellest lähtuvalt saavad paika omakorda huvikaitse-eesmärgid, mõõdikud ja elluviidava muutuse hindamise protsess – professionaalsus tõuseb. Samuti mõjutab finantsolukord otseselt või teisi edukat huvikaitset tagavaid valdkondi. Näiteks esineb otsene mõju võimekusele huvirühmi aktiivselt kaasata.

Organisatsioonis **paika pandud kaasamisviiside ja -platvormide olemasolu** mõjutab positiivselt nii kaasamise aktiivsust kui ka huvirühmade kaasaraäkimise aktiivsust. Mõlemad mõjutavad omakorda seda, kas huvirühmadest omatakse piisavat ülevaadet. Huvirühmade aktiivse kaasamise võimekus mõjutab samuti kommunikatsioonioskuste valdkonda kuuluvat võimekust olla huvikaitseteemadel kõneisikuks.

Kolmas kriteerium, mille baasil koalitsioonide loomise oskusi on võimalik edendada, on **võrgustikes osalemine**. See mõjutab positiivselt infovahetust ja süsteemse koostöö tegemist teiste organisatsioonidega. Need omakorda aitavad tõsta teadlikkust teistest sarnastel eesmärkidel tegutsevatest organisatsioonidest. Teadlikkus teistest organisatsioonidest omab positiivset mõju jällegi huvirühmadest piisava ülevaate saamisele (kaasamisoskuste valdkonnast). Samuti ka sellele, kui palju tehakse teiste organisatsioonidega (partneritega) huvikaitsetegevuste väljundite hindamisel koostööd.

Neljas oluline kriteerium on andmete vaheliste seoste põhjal **komisjonides ja töörühmades osalemine**. See on positiivne mõjutaja enamikule poliitikakujundamisega seotud oskustele, sealhulgas ka õigusruumi mõjutegurite mõistmisele. Õigusruumi mõjutegurite mõistmine aitab kaasa poliitiliste protsesside ja valdkonna juhtimise korraldatuse mõistmisele, mis omakorda tagab parema arusaama sellest, kuidas kujuneb riigieelarveline rahastamine. Komisjonides ja töörühmades osalemine mõjutab otseselt positiivselt valdkonnas kõneisikuks olemise suutlikkust ja suurendab huvikaitsetesõnumite avalikkusele jagamise tõenäosust. Samuti poliitiliste protsesside mõistmine, mille najal tõuseb ka tõenäosus, et huvikaitsekommunikatsioon on läbimõeldum. Poliitiliste protsesside mõistmisele aitab lisaks komisjonides ja töörühmades osalemisele kaasa ka see, kui partneritega koos huvikaitsetegevuste väljundeid hinnatakse.

Kokkuvõtlikult esineb oskusi ja tegevusi, mille mõju huvikaitsevõimekusele on tugevam ja laiapindsem kui mõnel muul oskusel/tegevusel. Seda statistiliselt oluliste seoste joonist **saab kasutada huvikaitsevõimekuse üles ehitamisel toetava materjalina** eelkõige mõtestamiseks, millistest komponentidest organisatsiooni huvikaitsevõimekus koosneb. Küll aga ei ole tegemist kaardistusega põhjus-tagajärg seostest ehk ühe oskuse arendamine ei too automaatselt kaasa mõnda muud sellega seoses olnud oskust.

Kvalitatiivse analüüsi tulemused

Avatud vastustega küsimused

Avatud vastustega küsimusi, millele küsitlusankeedis vastata palusime, oli kokku viis:

1. Organisatsiooni ametlik nimi
2. Ankeedi täitja nimi
3. Defineerime enda jaoks huvikaitset, kui...
4. Kas ja millistel huvikaitsetööd toetavatel koolitustel oled osalenud? (Nimeta koolitused, koolitajad, valdkonnad ja/või saadud oskused. Võid ka kirjutada, millisest koolitusest tunned puudust.)
5. Meie ootused koostööle teiste organisatsioonidega

Edaspidi vaatame sisse küsimustesse, mis ei sisalda isikute või organisatsioonide nimesid v.a. koolitajate nimed (küsimused 3-5). Nende küsimuste eesmärk oli saada laiem sisuline arusaam sellest, mida organisatsioonid üldse huvikaitsetena näevad, mida ootavad teiste organisatsioonidega koostööst ja milliseid koolitusi organisatsioonid külastavad või ootavad.

Organisatsioonide huvikaitse definitsioonid

Mõned organisatsioonid defineerisid huvikaitset väga konkreetselt, kirjeldades ka seatud huvikaitse-eesmärke. Definitsioonid olid kohati mitmetahulised, hõlmates nii huvide kaitset kui ka poliitikakujundamist ning kommunikatsiooni. Huvide kaitsele viitavas sõnastuses kasutati väljendeid „eest kõnelemine“, „eest seismine“, huvide välja toomine“, „vajaduste eest seismine“, „õiguste eest seismine“, „kaasatuse edendamine“, „õiguste edendamine“, „eestkostet“, „konkreetselt meie huvide kaitse“. Huvikaitse kohta öeldi veel „avalike suhete ekspert“. Toodi näiteid ka viisidest, kuidas huvikaitset tehakse: „nõustamine“, „teadlikkuse tõstmine“, „laiapõhjalised kommunikatsioonitegevused“, „uuenduslike meetodikate maale toomine“, „sisendikorje“, „kaasa rääkimine“, „müksimine“, „veenmine“.

- „Huvikaitse on oma sihtrühmade eest kõnelemine ja nende huvide välja toomine.“
- „valdkonna ja selles tegutsevate inimeste ja koosluste heaolu (sh õigused ja võimalused) eest seismist.“
- „huvide ning vajaduste eest seismist ükskõik mis vajalikul tasandil. Tähendab see siis parasjagu sisendkorjet ja selle levitamist, lobitööd, teadlikkuse tõstmist või midagi muud.“
- „sihtrühma õiguste ja kaasatuse edendamist, rahvusvaheliste konventsioonide nõuete täitmist, uuenduslike meetodikate maale toomist. nõustamine.“
- eeskostet, millega kodanikuühendused (katuseorganisatsioonid) püüavad kindlustada oma eesmärkide arvestamist poliitika kujundamisel ning rakendamisel.

Definitsioonides esines palju ka poliitikakujundamisega seonduvat. Poliitikakujundamisele viitavas sõnastuses kasutati väljendeid „otsuste mõju välja toomine“, „otsuste tagajärgede

Koolitused

Koolituste küsimusele laekus taas palju erinevaid vastuseid. Konkreetsete koolitustena toodi välja Vabaühenduste Liidu huvikaitaselaborit ja huvikaitsevõrgustiku koolitusi ning suvekooli töötubasid, samuti tulevikujuhtide programmi, alustavate juhtide kiirendit ja VL-It eraldi tellitud koolitusi. Eestist veel AKÜ korraldatud Raul Rebase meediakoolitust, Annika Arrase huvikaitsekoolitust ja Praxise korraldatud vaimse tervise huvikaitseprogrammi, Annika Uudelepa ning Eha Paasi koolitusi. Samuti nimetati rahvusvaheliste võrgustike kaudu saadud koolitusi, nagu „Erasmus+“, „Inclusion Europe“ jm rahvusvahelistel üritustel toimunud lühikoolitused.

Kirjeldati ka seda, millest koolituste valdkonnas puudust tuntakse. Koolitusvajadustest saab välja tuua kaks suunda. Esineb neid organisatsioone, mille töötajad vajaksid üldisi huvikaitse baasteadmisi edasi andvaid koolitusi. Samas on väga kogenud töötajatega organisatsioone, kes oskavad nimetada spetsiifilisi valdkondi, milles veel teadmisi omandada soovivad. Mõned näited:

- „Tunnen puudust monitoorimisoskustest ja sooviksin sellealaseid koolitusi.“
- „Ei ole osalenud, tunneme see-eest puudust.“
- „Puudu on koolitustest, kus osaleksid ka ministeeriumite ja ametkondade inimesed. Üksnes nii saab huvikaitsest sisukas töö.“
- „Ma vist ei olegi osalenud ühelgi heal koolitusel ise. Lähtunud loogikast ja parimast tavast aga teoreetilist teadmist oleks kindlasti vaja.“
- „Tunnen puudust: seadusloome ja regulatsioonide kujunemise teooria ja praktika Eestis; avaliku halduse teemalised koolitused, mis aitavad selgemalt mõtestada keskvalitsuse (ja selle poliitikakujundajate ja rakendusasutuste) ja kohalike omavalituste (ja selle allasutuste) rolle ja vastutusi.“
- „Fookustena tooks kõige kasulikumatena välja lobitöö, strateegialoomise, mõjutamispsühholoogia, efektiivse kommunikatsiooni, meediatöö, avaliku arvamuse mõjutamise valdkonnad.“

Veel kirjeldati, mis on koolitustel osalemise või mitte osalemise valiku aluseks:

- „Ei oskagi täpsemalt välja tuua, sest erinevad organisatsioonid teevad päris palju sama tüüpi seminare. Oluline on asukoht. Selleks, et me Tallinnasse sõidaks peab väga hea koolitus olema“
- „Huvikaitse töö koolitused on eelkõige neile, kellel puudub varasem kogemus avalikest suhtest ja sellega kaasnevatest tegevustest. Meil tuleb ise kõik ära teha, toetudes oma pikaajalistele kogemustele.“

Järeldused

Uuringu tulemuste kasutamise võimalused

Praegusi uuringu tulemusi saab kasutada juba ühiskonnas pikemat aega tegutsenud ning väljakujunenud organisatsioonide (edaspidi „staažikam huvikaitseorganisatsioon“) kohta järelduste tegemiseks.

Kriteeriumite vahel tuvastatud seoste alusel tehtavaid järeldusi (alapeatükk „Andmete seoste põhjal tuvastatud huvikaitsevõimekust tagavate tegurite seosed“) võib aga kasutada mistahes staažiga huvikaitseorganisatsioonis **huvikaitsevõimekuse üles ehitamisel toetava materjalina**.

Uuringu tulemused annavad VL-le võimaluse oma liikmetest huvikaitseorganisatsioonidele **vajaduspõhist toetust** jagada ja **koolitusi** planeerida. Ka saame tulemuste pinnalt välja töötada huvikaitsevõimekuse kompetentsimudeli, mis muudaks huvikaitsevõimekuse hindamise organisatsioonide jaoks pikas plaanis automaatsemaks ise õppimise tegevuseks.

Huvide strateegiliselt esindamise võimekus

Üks varem USAID raporti huvikaitse peatükis Eesti vabaühenduste kohta väljatoodud näitaja on see, kas **vabaühendused esindavad strateegiliselt oma huvirühmade huve**. Meie uuringus kajastuvad strateegiliselt huvide esindamisega seonduvad oskused kõigi edukat huvikaitset tagavate teguritega seoses: huvikaitset toetavad tingimused (täpsemini organisatsiooni struktuur, huvikaitse-eesmärgid ja mõõdikud, valdkonna hilisem monitooring, mõju hindamine); partneritega koos väljundite hindamine; huvirühmade kaasamine ja kaasamisviiside planeerimine; koalitsioonide loomine; poliitikakujundamise oskused; kommunikatsiooni planeerimine. Keskmisest edukamaks hindavad end oma huvirühmade huvide esindamisel need organisatsioonid, milles töötab huvikaitse spetsialist. Rohkem järeleaitamist vajavad huvikaitsemeeskonnata organisatsioonid. Need organisatsioonid, kus huvikaitsetegevusi viib läbi juht, andsid keskmisega peaaegu samaväärseid hinnanguid.

Keskmine staažikam huvikaitse-organisatsioon on huvirühmade kaasamisel, poliitikakujundamisel, koalitsioonide moodustamisel ja huvikaitsekommunikatsioonis enda hinnangul keskmisest paremal tasemel. Sellest annavad tunnistust vastavates valdkondades 6-palli skaalal antud keskmised hinnangud: kaasamisoskused 4.4 punkti; poliitikakujundamise oskused 4.74 punkti; koalitsioonide moodustamise oskused 4.62 punkti; kommunikatsioonialased oskused 4.44 punkti.

Huvikaitse-eesmärkidele mõõdikute seadmise, ellu viidud muutuse püsijäämise kindlustamise ja muutuse mõju hindamise vallas ning partneritega koostöös huvikaitsetöö väljundite hindamisel jäävad organisatsioonide hinnangud keskmisele tasemele. Sellele,

kas valdkonda suudetakse seirata ja läbi viidud muutusi selle abil kindlustada, anti keskmiselt 3.69 punkti. Mõõdikute seadmise võimekusele 3.31 punkti ning huvikaitsetegevuste väljundite koos partneriga hindamise võimekusele 3.21 punkti.

Strateegiliselt huvirühmade huide esindamise teekonnal kindlustab teatava osa arengust vaid organisatsioonide poolt tunnetatava finantsolukorra hea seis (*Tabel 2, Joonis 5*). See on näiteks huvikaitse-eesmärkide paika saamise eelduseks ja samuti huvirühmade aktiivse kaasamise tõenäosuse tõstjaks. Paraku anti organisatsioonide poolt tunnetatavale finantsolukorrale 6-palli skaalal keskmiselt 2.79 punkti.

Organisatsioonid hindavad keskmisest kõrgemaks*:

- kaasamisega seonduvaid oskusi,
- poliitikakujundamise oskusi,
- koalitsioonide moodustamise oskusi,
- kommunikatsioonioskusi.

Huvirühmade huide strateegiliselt esindamise **võimekus vajab tõstmist**:

- rahaliste vahendite piisavuse tagamise,
- eesmärkide ning mõõdikute seadmise,
- eesmärkide saavutamise ja muutuse mõjude hindamise,
- partneritega koos tegevuste väljundite hindamise osas.

*Rohkem tähelepanu on vaja pöörata nende organisatsioonide võimekuse arendamisele, milles hetkel huvikaitsemeeskond puudub. Suunata selliseid organisatsioone jätkusuutliku strateegia loomisel, mis aitab ka võimekust jätkusuutlikult tõsta. Samuti edendada koalitsioonides osalemise ja koalitsioonide loomise võimekust.

Professionaalsus avaliku sektoriga partnerluses olles

Teine USAID raportis välja toodud vabaühenduste elujõulisuse näitaja on huvikaitse tegemisel **avalikule sektorile usaldusväärseks ja professionaalseks partneriks olemine**, millest professionaalsuse osa on meie uuringu tulemuste põhjal staažikamate organisatsioonide enesehinnangute osas võimalik vaadelda. Kui võtta aluseks, et huvikaitseorganisatsioonide professionaalsuse peamiseks näitajaks on see, kui edukalt ja strateegiliselt suudavad nad oma huvirühmade huve esindada, saame juba eelneva põhjal väita, et keskmise staažikama huvikaitseorganisatsiooni professionaalsus on enesehindamiste põhjal keskmisest kõrgem.

Uuringu tulemuste põhjal enim arendamist vajavad oskused tõime välja eelmises alapeatükis. Silmas tuleb pidada organisatsioonide mitmekesisusest, mida oleme käsitlenud huvikaitse korraldatuse võtmes. Nõustamist, koolitusi ja suunavat kompetentsimudelit võidakse vajada ka teiste oskuste arendamisel.

Organisatsioonid ise saavad silmas pidada, et professionaalsuse suurendamiseks on neil võimalus oma huvikaitseoskusi arendada. Seda tuleb teha tasakaalus üldise

organisatsiooni võimekuse arendamisega. On oluline, et huvikaitsevõimekuse arendamisel mõtestatakse organisatsioonis läbi, **mida huvikaitsevõimekus üldse sisaldab**. Ka avalik sektor saab anda oma panuse, mõtestades oma strateegilistest partneritest huvikaitseorganisatsioonidega koos läbi ühiseid eesmärke ja seades ühiseid mõõdikuid.

Kitsendused

Selles uuringus osales 29 huvikaitseorganisatsiooni, mille staaž algab peamiselt 10-st ja enamast tegevusaastast. Järelduste osas organisatsioonide hinnanguid kirjeldades kasutame seetõttu sõnastust „keskmine staažikam huvikaitseorganisatsioon“. Vähem kui 10 aastat tegutsenud huvikaitseorganisatsioonide hinnangut on vaja täiendavalt uurida, et nende kohta järeldusi teha. Uue uuringu võiks läbi viia, laiendades valimit kõigile huvikaitseorganisatsioonidele, mitte vaid VL liikmetele ja huvikaitsevõrgustiku liikmeile. See annaks võimaluse koguda rohkem andmeid ka erineva huvikaitse korraldatusega organisatsioonide kohta.

Eriti oluline on täiendavate andmete kogumine huvikaitsemeeskonnata organisatsioonide kohta põhjusel, et selles uuringus antud hinnangute varieeruvus (standardhälve) oli nende hulgas suurem kui teistel (huvikaitse spetsialistidega ja juhi poolt elluviidava huvikaitsega organisatsioonidel). Täiendava uuringu läbiviimine annab võimaluse kontrollida ka seoste tugevust erinevate kriteeriumite vahel. Üle kontrollitud tulemused võimaldavad veelgi tõendus põhisemalt luua näiteks huvikaitsevõimekuse kompetentsimudelit.

Lisa 1. Kvantitatiivsete andmete kogumise küsimused

	Valdkond	Nr	Hinnatav väide	Cronbach'i α
1	Huvikaitsevõimekust toetavad tingimused	1.1.	Meie organisatsiooni struktuur toetab huvikaitsetöö tegemist	0,891
		1.2.	Meil on huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt töötajaid või pühendunud vabatahtlikke	
		1.3.	Arutame oma tiimis huvikaitsega seotud teemasid	
		1.4.	Meie huvikaitse-eesmärgid on paigas	
		1.5.	Oleme paika pannud realistlikud moodsid, mis võimaldavad meil huvikaitsetegevuste väljundeid hinnata	
		1.6.	Oleme kavandanud oma huvikaitsetöö tulemusel toimunud muutuse hindamise protsessi	
		1.7.	Peale eesmärgi saavutamist seirame valdkonda edasi, et kindlustada saavutatu püsijäämine	
		1.8.	Omame huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt rahalisi vahendeid	
2	Huvikaitse väljundite hindamine koos partneritega*	2.1.	Hindame huvikaitsetegevuste väljundeid vajadusel koos partneriga	0,777
		2.2.	Oleme partneriga huvikaitsetegevuste väljundite hindamiseks paika pannud ühised moodsid	
3	Kaasamise läbiviimisega seonduvad oskused	3.1.	Oleme teadlikud kaasamise heast tavast	0,777
		3.2.	Omame enda huvirühmadest piisavalt head ülevaadet	
		3.3.	Kaasame enda huvirühmi aktiivselt	
		3.4.	Kaasame vabatahtlikke	
		3.5.	Meil on huvirühmade kaasamiseks kokkulepitud viisid (kaasamisplatvormid)	
		3.6.	Huvirühmad räägivad kaasa ja osalevad töörühmades/aruteludes	
4	Koalitsioonide moodustamisega seonduvad oskused	4.1.	Hoiame end kursis teiste sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonidega	0,922
		4.2.	Vahetame teiste organisatsioonidega regulaarselt infot	
		4.3.	Osaleme aktiivselt teiste organisatsioonidega võrgustikus	
		4.4.	Teeme teiste organisatsioonidega süsteemset koostööd	
5	Poliitikakujundamisega seonduvad oskused	5.1.	Kuulume valdkondlikesse komisjonidesse ja/või töörühmadesse	0,874
		5.2.	Meie arusaam poliitilistest protsessidest on piisav, et teada kuidas neid mõjutada	
		5.3.	Mõistame, kuidas meie valdkonna juhtimine ja vastutusala ühiskonnas korraldatud on	
		5.4.	Mõistame, kuidas meie valdkonna riigieelarveline rahastamine kujuneb	
		5.5.	Mõistame, mis mõjutab meie valdkonnas õigusruumi (vt def päises)	
		5.6.	Kasutame oma ettepanekute põhjendamiseks andmeid	
6	Kommunikatsiooni-alased oskused	6.1.	Jagame huvikaitse sõnumeid avalikkusele	0,875
		6.2.	Meie huvikaitsekommunikatsioon läbimõeldud	
		6.3.	Suudame olla kõneisikuks huvikaitse teemadel	

Lisa 2. Kriteeriumite keskmised väärtused

Tabelis on välja toodud kriteeriumitele antud keskmised hinnangud huvikaitse korraldatuse lõikes. Kõige parempoolsemas tulbas on kirjas kõigi antud hinnete keskmine. Nende väärtuste põhjal on koostatud raportis nähtavad graafikud. Paksus kirjas ja halli taustaga on märgitud need keskmised väärtused, mille puhul standardhälve (nende oma hulgas) on <1.0.

Valdk. nr	Hinnatav kriteerium	Huvikaitse-spets. org. keskmine	Juht org. keskmine	Meeskonnata org. keskmine	Kõigi keskmine
1	Meie organisatsiooni struktuur toetab huvikaitsetöö tegemist	5	4,6	3,5	4,48
	Meil on huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt töötajaid või pühendunud vabatahtlikke	4	3	2,67	3,21
	Arutame oma tiimis huvikaitsega seotud teemasid	5,5	4,93	3,67	4,83
	Meie huvikaitse-eesmärgid on paigas	5,25	4,33	3,17	4,34
	Oleme paika pannud realistlikud mõõdikud, mis võimaldavad meil huvikaitsetegevuste väljundeid hinnata	4,13	3,07	2,83	3,31
	Oleme kavandanud oma huvikaitsetöö tulemusel toimunud muutuse hindamise protsessi	3,75	2,07	2,5	2,62
	Peale eesmärgi saavutamist seirame valdkonda edasi, et kindlustada saavutatu püsijäämine	4,25	3,67	3	3,69
	Omame huvikaitsetöö tegemiseks piisavalt rahalisi vahendeid	3,5	2,6	2,33	2,79
2	Hindame huvikaitsetegevuste väljundeid vajadusel koos partneriga	4,57	3,73	2,5	3,68
	Oleme partneriga huvikaitsetegevuste väljundite hindamiseks paika pannud ühised mõõdikud	3,29	2,73	2,17	2,75
3	Oleme teadlikud kaasamise heast tavast	5,63	4,6	4,83	4,93
	Omame enda huvirühmadest piisavalt head ülevaadet	5,13	4,73	4,17	4,72
	Kaasame enda huvirühmi aktiivselt	4,75	4,53	4,17	4,52
	Kaasame vabatahtlikke	4,75	4,27	4,67	4,48
	Meil on huvirühmade kaasamiseks kokkulepitud viisid (kaasamisplatvormid)	4,25	3,71	3,33	3,79
	Huvirühmad räägivad kaasa ja osalevad töörühmades/ aruteludes	4,13	4,13	3,33	3,97

Valdk. nr	Hinnatav kriteerium	Huvikaitse- spets. org. keskmine	Juht org. keskmine	Meeskonnata org. keskmine	Kõigi keskmine
4	Hoiame end kursis teiste sarnastel eesmärkidel tegutsevate organisatsioonidega	5,75	4,73	4,17	4,9
	Vahetame teiste organisatsioonidega regulaarselt infot	5,5	4,2	4,17	4,55
	Osaleme aktiivselt teiste organisatsioonidega võrgustikus	5,38	4,53	4,17	4,69
	Teeme teiste organisatsioonidega süsteemset koostööd	5,13	4,27	3,5	4,34
5	Kuulume valdkondlikesse komisjonidesse ja/või töörühmadesse	5	4,93	3,5	4,66
	Meie arusaam poliitilistest protsessidest on piisav, et teada kuidas neid mõjutada	5,38	4,6	3,83	4,66
	Mõistame, kuidas meie valdkonna juhtimine ja vastutusosalad ühiskonnas korraldatud on	5,38	5,2	4,17	5,03
	Mõistame, kuidas meie valdkonna riigieelarveline rahastamine kujuneb	4,88	4,67	4,17	4,62
	Mõistame, mis mõjutab meie valdkonnas õigusruumi (vt def päises)	4,75	4,87	3,67	4,59
	Kasutame oma ettepanekute põhjendamiseks andmeid	5,38	4,93	4,17	4,9
6	Jagame huvikaitse sõnumeid avalikkusele	5,5	4,67	3,5	4,66
	Meie huvikaitsekommunikatsioon läbi mõeldud	4,88	3,6	3,17	3,86
	Suudame olla kõneisikuks huvikaitse teemadel	5,38	4,87	3,83	4,79